

Remissvar Finansdepartementet (Fi2025/01857) 2026-01-23

Produktivitetskommissionens betänkanden Goda möjligheter till ökat välbefinnande (SOU 2024:29) och Fler möjligheter till ökat välbefinnande (SOU 2025:96)

Introduktion

Center for Wellbeing, Welfare and Happiness vid Handelshögskolan i Stockholm (CWWH) bedriver forskning om kopplingen mellan välbefinnande, samhällsekonomi och ekonomisk tillväxt.

CWWH uppskattar möjligheten att lämna synpunkter på Produktivitetskommissionens betänkanden *Goda möjligheter till ökat välbefinnande* samt *Fler möjligheter till ökat välbefinnande* (SOU 2024:29 och SOU 2025:96).

Övergripande kommentarer

CWWH delar delvis den analys av faktorer som bidrar till ökning av välbefinnande i Sverige. Det saknas dock i betänkandena en diskussion som fångar bidraget till välbefinnande och svensk produktivitetstillväxt som genereras av välbefinnandetillväxt. Välbefinnandetillväxt innebär att välbefinnandet ökar över tid och att människors livskvalitet stiger.

Detta är en väsentlig brist, eftersom forskning tydligt visar att välbefinnande påverkar produktivitet och ekonomisk tillväxt genom exempelvis arbetsutbud, prestation, innovation och samhällskostnader. För att fullt ut realisera Sveriges humankapital krävs att välbefinnandetillväxt integreras i produktivitetsanalysen och i den ekonomisk-politiska styrningen.

Välbefinnandetillväxt är inte ett alternativ till produktivitetspolitik utan en nödvändig del av densamma för att den ska vara framgångsrik på lång sikt.

Sammantaget finns gediget forskningsstöd som visar att *fokus på välbefinnande signifikant ökar samhällsintäkter* i form av till exempel:

- Högre produktivitet
- Mer innovation
- Mer nyföretagande
- Högre sysselsättning
- Bättre samhällelig och demokratisk funktionalitet

Likasa *minskar kostnaderna* i form av:

- Lägre hälso- och sjukvård
- Lägre arbets- och skolfrånvaro
- Bättre sociala insatser
- Lägre kriminalitet

Ett ökat fokus på välmåendetillväxt bör därför ses som en *strategisk investering i humankapital*. En människa som mår bra presterar bättre och är därmed mer produktiv för samhället.

Till exempel är psykisk ohälsa ett växande och kostsamt problem i Sverige idag. Enligt Regeringens handlingsplan för genomförandet av den nationella strategin inom området psykisk hälsa och suicidprevention för perioden 2025–2026 kostar psykisk ohälsa i Sverige 345 miljarder per år, motsvarande 4,83% av BNP, förutom att det även orsakar lidande hos de drabbade. Ett större fokus på välmående kan både förbättra det mänskliga måendet och över tid minska relaterade utgifter i statsbudgeten. Detta bidrar till ökad välfärd och produktivitet i flera dimensioner.

Välmåendebegreppet som produktivitetsfaktor

Att människor ska må bättre är ett självändamål, som lyfts i allt fler internationella och nationella direktiv runtom i världen. Välmåendebegreppet omfattar hela spektrat från ohälsa till välmående, inte enbart avsaknaden av sjukdom.

Vi på CWWH instämmer med Simon Kuznets, utvecklaren av BNP, att nationalinkomsten inte räcker för att bedöma ett lands välfärd (Kuznets, 1934). Flera länder rör sig mot en bredare syn på nationellt välstånd, och välmående har under det senaste decenniet fått kraftigt ökat samhälleligt och politiskt intresse och fokus.

Internationellt har denna utveckling manifesterats genom ramverk och resurser framtagna av bland annat FN (World Happiness Report) och OECD (Better Life Index). På nationell nivå har ramverk (t.ex. Quality of Life Framework i Kanada 2021), budgetinstrument (t.ex. Wellbeing Budget i Nya Zeeland 2019), mätsystem (t.ex. SOSQL i Japan 2019) och handlingsplaner (t.ex. Economy of Wellbeing i Finland 2023 och Norges Nasjonal livsstrategi 2025) införts. Det lyfts även i FN:s *Resolution 65/309. Happiness: towards a holistic approach to development*.

Det finns alltså flera metoder för att mäta och utvärdera välmående. I Sverige har CWWH redan utvecklat metodik och mått för välmåendetillväxt i samverkan med regionala aktörer. Vi har bidragit till att etablera välmåendetillväxt som mål i Stockholm och mäter och rapporterar kvartalsvis Välmåendeindex Stockholm (Stockholm School of Economics, Center for Wellbeing, Welfare and Happiness, 2025). I vår senaste mätning visar en enkät bland Stockholms invånare brett stöd till att politiskt och

samhälleligt främja välmående och stora förväntade effekter (som vi återkommer till i nästa sektion).

Vi ser goda möjligheter att skala upp vårt arbete till nationell nivå i samarbete med exempelvis SCB.

Välmåendetillväxt som produktivitetsstrategi

Forskning visar att välmående har en positiv effekt på nationell produktivitet och ekonomisk tillväxt.

En studie av sambandet mellan livstillfredsställelse och total faktorproduktivitet i 20 europeiska länder under åren 2004-2010 finner att ökad livstillfredsställelse leder till högre totalfaktorproduktivitet (TFP) i storleksordningar upp till 10 procent. Däremot innebär högre TFP inte nödvändigtvis ökad livstillfredsställelse, vilket stödjer Easterlin-paradoxen, som hävdar att ekonomisk tillväxt inte automatiskt ökar människors välbefinnande (DiMaria et al., 2020).

En studie av sambandet mellan humankapital och ekonomisk tillväxt i 76 länder åren 2006-2017 visar att utbildning och kognitiv kapacitet i befolkningen endast bidrar till ekonomisk tillväxt när villkor om tillräckligt högt välmående är uppfyllt.

I CWWH:s pågående forskningsprojekt (ännu inte publicerat) på 153 länder under åren 2006-2025 ser vi i de preliminära resultaten ett tydligt positivt samband mellan välmåendetillväxt och ekonomisk tillväxt. Genomsnittligt för hela gruppen har ökat välmående (enligt mått i FN:s World Happiness Report) en direkt positiv effekt om 3 procent på BNP-tillväxten.

I vår senaste mätning av Välmåendeindex Stockholm Rapport Q4 (Stockholm School of Economics, Center for Wellbeing, Welfare and Happiness, 2025) uppskattar invånarna att de genom att ta ett kliv uppåt på välmåendeskalan skulle bli i genomsnitt 25 procent (median 10 procent) bättre på sin nuvarande sysselsättning.

Det finns även ett omfattande forskningsstöd för att välmående bidrar till ökad produktivitet i arbetslivet (Bellet et al., 2024; Boehm & Lyubomirsky, 2008; Fang et al., 2025; Judge, Thoreson, Bono, & Patton, 2001; Oswald et al., 2015). Välmående på arbetsplatsen är förknippat med högre arbetsmoral, lägre sjukfrånvaro och personalomsättning samt ökad lönsamhet (Murphy, 2024). På ett liknande sätt har det visats att företag med hög arbetstillfredsställelse bland anställda har högre lönsamhet och företagsvärde (De Neve et al., 2024; Edmans, 2012).

Specifika synpunkter

SOU 2024:29 GODA MÖJLIGHETER TILL ÖKAT VÄLSTÅND

2.4.2. Välmåendemått som understödjer BNP

Under många decennier har det förts diskussioner om att modifiera eller ersätta BNP för att bredda det ekonomiska perspektivet och komma närmare dess fundamentala välfärdsmissiga funktion. I avsnitt 2.4.2 beskrivs även hur humankapital är svårt att mäta. Under punkterna 2.4.2 - 2.4.3 diskuteras humankapital och social tillit som produktivtetsdrivande faktorer. CWWH anser att resonemanget inte fångar det bredare bidraget från välmående till total faktorproduktivitet.

Regeringen bör **tillsätta en utredning** med uppdrag att analysera hur välmående påverkar produktivitet, offentliga finanser och långsiktig tillväxt samt identifiera kostnadseffektiva insatser för välmåendetillväxt.

CWWH föreslår vidare att Sverige inför ett **nationellt välmåendemått som komplement till BNP**, med kvartalsvisa mätningar och tydlig koppling till den ekonomisk-politiska analysen. Ett sådant mått kan:

- komplettera BNP i bedömningar av välstånd och utveckling,
- förbättra mätningen av kvalitet och produktivitet i offentlig sektor,
- minska risken för suboptimering och perspektivträngsel i styrningen,
- stärka kopplingen mellan produktivitet, kvalitet och långsiktigt hållbart humankapital

Välmåendemåttet kan fånga upp hur BNP fungerar över tid, ekonomiska cykler och händelser, prioriteringar med mera, och både föra i bevis och vägleda dess funktioner. Precis som för BNP är styrkan i detta mått entydighet och generaliserbarhet.

CWWH står gärna till tjänst med att samordna **kvartalsvisa mätningar**, som genomförs av förslagsvis SCB. I likhet med BNP blir varje kvartalsmätning en tidsseriemässig vinst.

3. Välmåendetillväxt som nationellt mål

Vi anser att regeringen bör **lansera målsättningen att vara ett land i välmåendetillväxt**. En sådan övergripande målsättning får på samma sätt som målsättningen om ekonomisk tillväxt ett kraftfullt signalvärde både inom landet och

internationellt och gynnar Sverige-bilden. Till skillnad från andra länders tidigare nationella initiativ är målsättningen tydlig, lättbegriplig och flexibel. Det är dessutom politiskt okontroversiellt och implementeringskostnaden är låg.

Välmåendetillväxt i målsättning och mätning blir en både siffermässig och språklig **styrningsresurs** i ekonomisk politik.

9. Mäta produktivitet i utbildningssystemet

Flertalet studier har visat att elever som mår bra lär sig mer (Adler, 2016; Durlak et al., 2011; Fredrickson och Branigan, 2005). Det finns också stöd för att skolan har en omfattande påverkan på elevers välmående, i paritet med föräldrars påverkan på sina barns välmående och skolans påverkan på akademisk prestation (Clark et al., 2018). I vår senaste mätning av Välmåendeindex Stockholm (Q4 2025) ligger studerande i topp med avseende på förväntad produktivitetsökning av högre välmående, och de ligger också i topp med avseende på nuvarande dåligt mående.

Det finns tydliga utmaningar inom utbildningsväsendet kopplade till välmående, både hos lärare och hos elever och studenter. Utan systematisk uppföljning av välmående riskerar produktivetsmätningar i utbildningssystemet att bli missvisande, då centrala kvalitetsdimensioner förbises. Även lärarnas välmående bör adresseras, inte enbart elevernas.

Exempelvis är psykisk ohälsa en påfrestning på humankapitalet som direkt påverkar undervisningens kvalitet och antalet arbetade timmar.

Idag återfinns skrivningar i skollagen om skolans och elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande uppdrag. I praktiken omsätts detta arbete dock ofta i individuellt riktade insatser i stället för åtgärder som riktar sig mot skolans grundläggande strukturer och arbetssätt, insatser som skulle kunna komma alla elever till del.

CWWH föreslår att alla grundskolor ska ha välmående som ett uttalat mål samt återkommande följa upp elevernas och lärarnas välmående.

10.3-10.4. Mäta välmående för en mer samlad och linjerad styrning.

Produktivitetskommissionen beskriver hur offentliga verksamheter i dag belastas av ett stort antal parallella mål och rapporteringskrav, vilket skapar perspektivträngsel och minskar effektiviteten. Det finns även utmaningar med att man i offentlig sektor ofta

fokuserar på volym istället för kvalitet. Det beskrivs hur det finns mätproblem som leder till styrningsproblematik.

Vi anser att det behövs kompletterande mått som visar hur välmående ökar förmågan att leverera kvalitet i vård, skola och omsorg. Ett övergripande **nationellt välmåendemått** som beskrivet ovan kan bidra till bättre mätning av kvalitet och fungera både som en siffermässig och språklig resurs som sammanför centrala dimensioner av välfärd, trygghet och sociala betingelser.

SOU 2025:96 FLER MÖJLIGHETER TILL ÖKAT VÄLSTÅND

4. Digitalisering och AI

Snabbare teknisk utveckling ökar behovet av kompletterande välmåendemått

Genom att komplettera produktivitetsmått med mått på välfärd i form av psykiskt, socialt och fysiskt välmående kommer möjligheten att även optimera den tekniska utvecklingen för välstånd i en bredare mening.

Utan välmåendemått riskerar digitalisering och AI att ge lägre total produktivitet och kvalitet över tid. Detta är extra viktigt då politiska styrmedel och mål genom design omvandlas till strukturella element i tekniska plattformar som är svåra att ändra längre fram.

Ett nationellt välmåendemått ger möjlighet att följa hur digitalisering påverkar samhällsfunktioner, arbetsliv och befolkningens psykiska hälsa över tid.

5. Arbetsmarknad och försörjning

Flertalet studier visar att arbetslöshet är förknippat med betydande förluster av välmående (Clark & Georgellis, 2013; Frijters et al., 2004; Winkelmann & Winkelmann, 1995; 1998). Därför välkomnar CWWH att produktivitetskommissionen lägger stor vikt vid arbetsutbud, matchning och kompetensförsörjning. Vi konstaterar dock att betänkandet i hög grad saknar en analys av hur psykisk ohälsa, stress och långvarig sjukfrånvaro påverkar dessa faktorer.

Psykisk ohälsa är i dag en av de vanligaste orsakerna till sjukfrånvaro och utanförskap från arbetsmarknaden, särskilt bland personer i arbetsför ålder. Detta innebär produktivitetsförluster genom minskat arbetsutbud, försämrad kompetensutveckling och ökad belastning på trygghetssystemen. Utan ett systematiskt välmåendeperspektiv

riskerar insatser för kompetensförsörjning och arbetsmarknadens funktionssätt att bli mindre träffsäkra.

Vidare understryker forskning om välmående vikten av ekonomisk stabilitet. Exempelvis visar studier att inkomstminskningar leder till dubbelt så stora försämringar av välmående jämfört med de förbättringar som motsvarande inkomsthöjningar ger (Boyce et al., 2013; De Neve et al., 2018). Detta bör tas i beaktning vid utveckling av arbetsmarknadsreformer.

Sammanfattning av bedömningar och förslag

Bedömningar

1) Välmående är mätbart och påverkar produktivitet.

Välmående påverkar Sveriges totala produktivitet både på intäktssidan, genom högre arbetsförmåga, kvalitet, innovation och sysselsättning, och på utgiftssidan, genom minskade samhällskostnader. Avsaknaden av ett välmåendeperspektiv leder till en systematisk underskattning av produktivitetspotentialen.

2) BNP är otillräckligt som ensamt mått på välstånd.

BNP fångar viktig ekonomisk aktivitet men missar centrala komponenter av välstånd kopplade till livskvalitet, hälsa och sociala dimensioner.

3) Välmåendetillväxt bör bli ett explicit nationellt mål och styrinstrument.

Ett kompletterande, aggregerat välmåendemått behövs för att bredda analysen av välstånd och förbättra den ekonomisk-politiska styrningen.

4) Välmåendetillväxt bör betraktas som en nationell produktivitetsstrategi.

Ett ökat fokus på välmåendetillväxt bör ses som en strategisk investering i humankapital och som en förutsättning för långsiktigt hållbar produktivitetstillväxt.

5) Kopplingen mellan välmående och produktivitet i utbildningssystemet är otillräckligt belyst.

Utan systematisk uppföljning av elevers och lärares välmående riskerar produktivets- och kvalitetsmätningar i utbildningsväsendet att bli missvisande.

6) Styrningen av offentlig sektor präglas av perspektivträngsel och mätproblem.

Avsaknaden av övergripande mått som fångar kvalitet och välmående bidrar till suboptimering, fokus på volym snarare än kvalitet och minskad effektivitet.

7) Snabb teknikutveckling ökar kraven på kompletterande styr- och mätverktyg.

Utan välmåendemått riskerar digitalisering och AI att optimeras mot snäva produktivetsmål, med negativa konsekvenser för arbetsmiljö, psykisk hälsa och långsiktig produktivitet.

8) Arbetsmarknadens funktionssätt påverkas i hög grad av välmående.

Psykisk ohälsa, stress och långvarig sjukfrånvaro påverkar arbetsutbud, matchning och kompetensförsörjning, men denna koppling behandlas otillräckligt i betänkandet.

Förslag

1) Tillsätt en statlig utredning om välmående och samhällsekonomi.

Regeringen bör tillsätta en utredning med uppdrag att analysera hur välmående påverkar produktivitet, offentliga finanser och långsiktig tillväxt samt identifiera kostnadseffektiva insatser för välmåendetillväxt.

2) Inför ett nationellt, aggregerat välmåendemått som komplement till BNP.

Ett välmåendemått, modellerat efter BNP med kvartalsvis uppföljning, bör införas för att komplettera befintliga välstånds- och produktivetsmått.

3) Ge CWWH i uppdrag att utveckla och validera måttet.

CWWH vill gärna få i uppdrag att, i samarbete med exempelvis SCB, utveckla, validera och implementera ett nationellt mått för välmåendetillväxt.

4) Etablera välmåendetillväxt som ett explicit nationellt mål.

Regeringen bör lansera målsättningen att Sverige ska vara ett land i välmåendetillväxt, i syfte att stärka samordning, signalvärde och långsiktig produktivitet.

5) Integrera välmåendeperspektivet i utbildningssystemets styrning.

Skolans kärnuppdrag bör tydligare omfatta elevers och lärares psykiska, sociala och fysiska välmående. Läroplaner och styrmedel bör uppdateras för att möjliggöra systematisk uppföljning. Välmående bör vara ett uttalat mål som följs upp löpande.

6) Integrera välmåendemått i styrningen av offentlig sektor.

Ett kompletterande välmåendemått bör användas för att förbättra mätning av kvalitet, minska perspektivträngsel och stärka produktiviteten i offentlig

verksamhet.

7) Utred hur digitalisering och AI kan styras för både produktivitet och välmående.

Regeringen bör utreda hur ny teknik kan utformas, regleras och följas upp så att den bidrar till långsiktigt hållbart välstånd, i linje med EU:s och OECD:s rekommendationer.

8) Integrera välmående i arbetsmarknads- och försörjningspolitiken.

Regeringen bör beakta sambanden mellan välmående, arbetsutbud och kompetensförsörjning i utformningen av arbetsmarknads-, utbildnings- och socialförsäkringspolitiken.

Avslutande synpunkter

Sammantaget bedömer CWWH att Produktivitetskommissionens analyser och förslag skulle vinna avsevärt i träffsäkerhet och långsiktig effekt genom att mätning av välmående och välmåendetillväxt integreras närmare kärnan av produktivitets- och välståndspolitiken. Detta är vetenskapligt väl underbyggt, ekonomiskt rationellt och politiskt genomförbart.

CWWH står till förfogande för analys, samarbete och fortsatt utveckling av ramverket för välmåendetillväxt.

Handläggning

Beslut i detta ärende har fattats av professor Micael Dahlen, Center Director vid Center for Wellbeing, Welfare and Happiness vid Handelshögskolan i Stockholm. Vid handläggningen har Dr. Fredrik Lange, Nora Hansson Bittár, Dr. John Karsberg, Johan Kinch samt Dr. Gustav Borgefalk medverkat.

Rapporter som bör beaktas

Government of Canada. (2021). *Quality of Life Framework*.

Government of Norway. (2025). *Nasjonal livsstrategi 2025*.

Ministry of Social Affairs and Health, Finland. (2023). *Economy of Wellbeing initiative*.

New Zealand Treasury. (2019). *Wellbeing Budget 2019*.

Organisation for Economic Co-operation and Development. (n.d.). *Better Life Index*.

Organisation for Economic Co-operation and Development. (2024). *Life satisfaction: Society at a Glance 2024*.

Socialdepartementet. (2025). *Psykisk hälsa och suicidprevention - Regeringens handlingsplan för genomförandet av den nationella strategin inom området psykisk hälsa och suicidprevention för perioden 2025–2026*.

Statistics Bureau of Japan. (2019). *Survey on Social and Quality of Life (SOSQL) 2019*.

Stockholm School of Economics, Center for Wellbeing, Welfare and Happiness. (2025). *Välmåendeindex Stockholm Rapport Q4*.

<https://www.hhs.se/en/research/centers/cwwh/news/wellbeing-report-stockholm-q4/>

The Global Economy. (2024). *Happiness index (OECD ranked)*.

United Nations General Assembly. (2011, July 19). *Resolution adopted by the General Assembly on 19 July 2011: 65/309. Happiness: Towards a holistic approach to development (A/RES/65/309)*.

United Nations General Assembly. (2013, January 16). *Note by the Secretary-General: Happiness: Towards a holistic approach to development (A/67/697)*.

World Happiness Report. (2024). *World Happiness Report 2024* .
<https://www.worldhappiness.report>

Övriga referenser

Adler, A. (2016). *Teaching well-being increases academic performance: Evidence from Bhutan, Mexico, and Peru*. University of Pennsylvania.

Bellet, C. S., De Neve, J. E., & Ward, G. (2024). Does employee happiness have an impact on productivity? *Management Science*, 70(3), 1656-1679.

Boehm, J. K., & Lyubomirsky, S. (2008). Does happiness promote career success? *Journal of Career Assessment*, 16, 101–116.

Boyce, C. J., Wood, A. M., Banks, J., Clark, A. E., & Brown, G. D. (2013). Money, well-being, and loss aversion: Does an income loss have a greater effect on well-being than an equivalent income gain? *Psychological Science*, 24(12), 2557-2562.

Clark, D. M., Canvin, L., Green, J., Layard, R., Pilling, S., & Janecka, M. (2018). Transparency about the outcomes of mental health services (IAPT approach): An analysis of public data. *The Lancet*, 391(10121), 679-686.

- Clark, A. E., & Georgellis, Y. (2013). Back to baseline in Britain: Adaptation in the British household panel survey. *Economica*, 80(319), 496-512.
- De Neve, J. E., Kaats, M., Ward, G. (2024). Workplace Wellbeing and Firm Performance. University of Oxford Wellbeing Research Centre Working Paper 2304. doi.org/10.5287/ora-bpkbjayvk
- De Neve, J. E., Krekel, C., & Ward, G. (2018). Work and well-being: A global perspective. *Global Happiness Policy Report*, 74-128.
- DiMaria, C. H., Peroni, C., & Sarracino, F. (2020). Happiness matters: Productivity gains from subjective well-being. *Journal of Happiness Studies*, 21(1), 139-160.
- Durlak, J. A., Weissberg, R. P., Dymnicki, A. B., Taylor, R. D., & Schellinger, K. B. (2011). The impact of enhancing students' social and emotional learning: A meta-analysis of school-based universal interventions. *Child Development*, 82(1), 405-432.
- Edmans, A. (2012). The link between job satisfaction and firm value, with implications for corporate social responsibility. *Academy of Management Perspectives*, 26(4), 1-19.
- Fang, Y., Veenhoven, R., & Burger, M. J. (2025). Happiness and productivity: A research synthesis using an online findings archive. *Management Review Quarterly*, 1-38.
- Fredrickson, B. L., & Branigan, C. (2005). Positive emotions broaden the scope of attention and thought-action repertoires. *Cognition & Emotion*, 19(3), 313-332.
- Frijters, P., Haisken-DeNew, J. P., & Shields, M. A. (2004). Investigating the patterns and determinants of life satisfaction in Germany following reunification. *Journal of Human Resources*, 39(3), 649-674.
- Judge, T. A., Thoreson, C. J., Bono, J. E., & Patton, G. K. (2001). The job satisfaction–job performance relationship: A qualitative and quantitative review. *Psychological Bulletin*, 127, 376–407.
- Kuznets, S. (1934). *National Income, 1929-1932*. NBER.
- Murphy, K. A. (2024). Assessment of employee well-being on organisational effectiveness & productivity: A literature review. *International Journal of Business and Management*, 19(3), 1-26.
- Oswald, A. J., Proto, E., & Sgroi, D. (2015). Happiness and productivity. *Journal of Labor Economics*, 33(4), 789-822.
- Winkelmann, L., & Winkelmann, R. (1995). Happiness and unemployment: a panel data analysis for Germany. *Applied Economics Quarterly*, 41(4), 293-307.

Winkelmann, L., & Winkelmann, R. (1998). Why are the unemployed so unhappy? Evidence from panel data. *Economica*, 65(257), 1-15.